

Đúng khi vào ngày 7/7 tới, Tòa án quốc tế sẽ ra phán quyết về vụ kiện đòi bồi thường của Trung Quốc về Biển Đông do Philippines khởi kiện. Các chuyên gia cho rằng bất luận phán quyết như thế nào, Biển Đông sẽ “đầy sóng”.

Trong cuộc thảo luận tại Trung tâm Nghiên cứu Chiến lược và Quốc tế (CSIS) ở thủ đô Washington, Mỹ, ngày 20/6, bà Amy Searight, Cố vấn cấp cao kiêm Giám đốc Chương trình Đông Nam Á của CSIS nói rằng trong ngắn hạn, cho dù tòa án ra phán quyết như thế nào đi chăng nữa, nó sẽ làm gia tăng căng thẳng trong Biển Đông, thay vì giúp hòa giải. Trung Quốc đã nói rõ sẽ không chấp nhận và tuân thủ phán quyết này. Trung Quốc cũng đã khai mào cuộc chiến ngoại giao, thu hút sự ủng hộ của một số nước trên thế giới.

Những người tích cực hơn thì cho rằng CSIS tiến hành một cuộc thăm dò ý kiến của người tham dự về 5 khả năng Trung Quốc có thể thực hiện ở Biển Đông trong vòng một năm tới, như xây dựng trên bãi cạn Scarborough mà Bộ Kinh tế Philippines; triển khai chiến đấu cơ tại Trại Ng Sa, hoặc lập Vùng Nhấn định Phòng không trên Biển Đông.

Hơn 53% số người tham dự nghiên cứu khả năng Trung Quốc sẽ lập vùng ADIZ ở biên Đông.

Với điều này, ông Gregory B. Poling, Giám đốc dự án Sáng kiến Minh bạch Hàng hải châu Á của CSIS, nhận định thêm: “Năm 2013, Trung Quốc đã áp đặt Vùng Nhấn mạnh Phòng không ở biên Hoa Đông [nơi Bắc Kinh tranh chấp với Nhật Bản và quần đảo Senkaku, hay còn gọi là Đồi Ngai]. Mọi tuyên bố chính thức của Trung Quốc từ đó tới nay đều nói rằng họ có quyền làm điều tương tự ở biên Đông. Tôi nghĩ điều này khiến họ sẽ xé y ra”.

Chuyên gia này nói tiếp: “Câu hỏi đặt ra là liệu Bắc Kinh có thể buộc các nước phải tuân thủ điều này không. Trung Quốc gần như hoàn toàn vắng bóng trong xây dựng ở Trường Sa. Có sự khác biệt giữa việc mua sắm máy bay có thể đáp xuống đó với chuyên thi hành tuyên bố ADIZ, nhất là với Mỹ, Nhật, và Ấn Độ”.

Ông Poling còn nói thêm rằng Trung Quốc sẽ có hành động cụ thể trên đất liền liên quan trên biển nhằm chứng tỏ không tuân thủ phán quyết đáng chú ý nhất của tòa án Philippines vì đã đâm độn kiện.

Trong một động thái nhằm trấn an các đồng minh ở khu vực châu Á – Thái Bình Dương trong khi Tòa án ra phán quyết, hải quân Mỹ hôm 18/6 đã triển khai hai hàng không mẫu hạm cùng nhiệm vụ tuần tra tại tham gia tập trận trên Biển Philippines.

Hai nhóm tàu sân bay USS John C. Stennis và USS Ronald Reagan bao gồm hơn 12 nghìn thủy thủ, 140 máy bay và sáu tàu chiến khác.

Mọi nhiệm vụ liên tuyên bố rằng chiến lược xoay trục sang châu Á cũng như việc tăng cường các hoạt động do hàng hải ở Biển Đông không nhằm “khống chế” sự trở lại của Trung Quốc.

Chuyên gia Amy Searight nhận định rằng mọi nhiệm vụ khả năng sẽ lên tiếng nhằm minh bạch tính công bằng hành vi một pháp lý của phán quyết đó đối với các Philippines liên Trung Quốc, đồng thời Washington sẽ phải hợp tác với các bên cùng quan điểm như Nhật Bản, Liên minh châu Âu hay Ấn Độ để công bố tuyên bố đó.

Những nhà nghiên cứu này cho rằng điểm mấu chốt vẫn là Hiệp hội các quốc gia Đông Nam Á,

và đây là sự “phép thử” đối với sự c minh và sự đoàn kết” của khu vực này.

Mới đây, ASEAN rút lui một tuyên bố công nhận về biên Đông sau khi vấp phải điều kiện của các nhà quan sát nói là “áp lực ngoại giao” từ Trung Quốc sau cuộc đàm phán với Bắc Kinh về tỉnh Vân Nam.

Th.Long (Petro Times).